

KANSALAISET VAALITARKKAILIJOINA

-OHJEET ÄÄNTEN UUELLEENLASKENTAAN

1. Ota yhteyttä kuntasi keskusvaalilautakuntaan. Kerro aikeistasi tulla suorittamaan äänten uudelleenlaskentaa. Sinun ei tarvitse kuulua yhteenkään puolueeseen, eikä muitakaan vaatimuksia ole. Jokaisella tavallisella ihmisellä on oikeus pyytää vaaliasiakirjat ja äänestysliput tarkasteltavaksi.

Kaikki vaaleihin liittyvät asiakirjat ja äänestysliput ovat julkisia asiakirjoja, joita tulee saada tarkastella veloituksetta (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 1§, 34§).

"9 § Jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen."

2. Sovi keskusvaalilautakunnan edustajan, tai muun vastaavan henkilön kanssa ajankohdat jolloin menet/te ääniä laskemaan. Aikaa laskennoille on järjestyttävä, juuri niin paljon kuin tarvitset/te. Kunnat eivät myöskään voi rajoittaa laskijoiden määrää. Valitusaikaa on 14vrk alkaen siitä, kun Aluevaalilautakunta 26.1.2022 julistaa tuloksen. Alueellisia eroja saattaa ehkä olla, varmista tämä omasta kunnastasi.

3. Ääniä kannattaa laskea laatikko=äänestysalue kerrallaan. Laskija ottaa eteensä yhden äänestysalueen äänestysliput ja saman alueen tallennusraportin (=laskentalomakkeet). Pinojen päällimmäisinä on hylätyt äänet. Tarkasta ne ja arvioi, täytyvätkö hylkäyskriteerit. Äänestyslipun mitätöintiä koskevat kriteerit löytyvät Vaalilain 85§. Kyseinen pykälä kannattaa lukea huolellisesti.

Vertaa onko pinossa yhtä monta lippua kuin paperiin merkittyjä ääniä. Tarkista että äänestyslipuissa on leimat.

Vertaa onko alustavan ja tarkastuslaskennan tuloksissa eroja, mahdolliset laskentaerot pitäisi olla tallennusraportin viimeisellä sivulla eriteltyinä.

4. Valokuvaa JA kirjoita muistiinpanoihin kaikki mietityttävät äänestysliput, virheelliset tulokset ja muut epäselvyydet. Jälkityön kannalta helpointa on kuvata samaan kuvaan sekä äänestyslippu että tallennusraportti, joka ääneen liittyy.

Äänioikeudet: 2699		Hyväksytyt ääni: 895								Mitätöidät ääni: 2		Yhteensä: 897	
Ne		2	3	4	5	6	7	8	9				
Ääni		1	1	1	1	1	1	1	1				
Ne	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
Ääni	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Ne	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29			
Ääni	1				1								
Ne	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39			
Ääni					1								
Ne	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49			
Ääni													
Ne	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59			
Ääni													
Ne	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69			
Ääni													
Ne	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79			
Ääni													
Ne	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89			
Ääni													
Ne	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99			
Ääni													

5. Tarkista vaalipöytäkirjat. Siellä näkyy eriteltynä äänien määrä uurnassa, äänestäneiden määrä sekä hyväksytyjen ja hylättyjen äänestyslippujen kokonaismäärät. Näiden lukujen tulisi olla yhtenevät, kuten viereisessä kuvassa.

VAALIPÖYTÄKIRJA					3
ÄÄNIOIKEUTETTUIJEN MÄÄRÄ	Vaaliluettelon mukaan äänestysalueella on äänioikeutettuja:	Miehiä	Naisia	Yhteensä	
		2174	2475	4649	
ENNAKOLTA ÄÄNESTÄNEET	Ennakolta oli vaaliluettelon mukaan äänestänyt:	Miehiä	Naisia	Yhteensä	
		789	1058	1847	
VAALIPÄIVÄN ÄÄNESTYKSEN ALOITTAMINEN	Vaalipäivän äänestys aloitettiin kello 9. Vaalilautakunnan ☒ puheenjohtaja ☒ varapuheenjohtaja näytti läsnä olleille äänestäjille, että vaaliluura oli tyhjä, ja sulki uurnan.				
VAALIPÄIVÄN ÄÄNESTYKSEN PÄÄTTÄMINEN	Vaalilautakunnan ☒ puheenjohtaja ☐ varapuheenjohtaja Julisti vaalipäivän äänestyksen päättyneeksi kello 20:00 Äänestysliput otettiin vaaliluurnasta ja laskettiin niiden lukumäärä. Samoin laskettiin vaaliluettelosta äänestäneiden lukumäärä.				
ÄÄNESTÄNEIDEN LUKUMÄÄRÄ	Vaalipäivän äänestyksessä oli äänestänyt vaaliluettelon mukaan (Ennalta äänestäneitä ei lueta mukaan)	Miehiä	Naisia	Yhteensä	
		268	343	610	
ÄÄNESTYSLIPPUIJEN LUKUMÄÄRÄ	Vaaliluurnassa oli äänestyslippuja			Lukumäärä	610
ÄÄNESTYSLIPPUIJEN TÄRKEÄSTÄINEN JA JÄRJESTÄMINEN	Tarkastuksessa mitättömiksi katsotut äänestysliput erotettiin eri ryhmäksi. Niitä oli Hyväksytyt äänestysliput järjestettiin ryhmiksi ehdokkaittain. Kunkin ryhmän äänestysliput laskettiin ja lukumäärät merkittiin pöytäkirjaan liitetyle lomakkeelle Lukumäärä Hyväksytyjä äänestyslippuja oli 608 Äänestyslippuja ei tarkastettu vaalilautakunnassa. (Vaalil. 82 § 2 mom.). Niiden lukumäärät merkittiin kuitenkin tähän pöytäkirjaan. Päivämäärä Kellonaika Äänestysliput panttiin samaan päällykseen, joka suljettiin sinetöimällä. 13.6.2021 21.25				
SAAPUVILLA OLLEET	Äänestyslippuja järjestettävässä ja laskettaessa saapuvilla olleiden nimet. Vaalil. 184 § (valtakirjat liitteenä)				

Vaalipäivän äänestyksen laskentalomakkeiden alaosaan merkitään äänien yhteismäärä kullakin sivulla. Silmäile myös ne läpi, että luvut täsmäävät vaalipöytäkirjassa ilmoitetun kokonaismäärän kanssa.

6. Äänestyspaikoilla on käytössä joko paperinen tai sähköinen vaaliluettelo (=lista äänestäneistä henkilöistä, sisältää äänestäjän nimen ja henkilötunnuksen). Joissain äänestyspaikoissa käytetään molempia rinnakkain.

Myös vaaliluettelot ovat julkisia.

Suosittelen tarkistamaan etenkin paperiset vaaliluettelot. Mikäli henkilötunnusten näkyminen koetaan ongelmaksi, valvojat voivat peittää henkilötunnusrivin paperinpalalla, aina siirryttäessä seuraavalle aukeamalle. Tarkista, onko äänestäneiksi merkittyjä henkilöitä yhtä monta kuin sivun alalaitaan on merkitty. Laske vielä joka sivun yhteisluvut yhteen ja vertaa vaalipöytäkirjan lukemaan.

7. Mikäli huomaat merkittäviä laskuvirheitä tai muita tuloksiin vaikuttavia eriskummallisuuksia, laadi niistä halutessasi vaalivalitus hallinto-oikeuteen.

Valituksen voi laatia vapaamuotoisesti eikä päätöksestä voida lain mukaan periä maksua. Apua tähän saa tarvittaessa.

Kannattaa ehdottomasti käydä keskusvaalilautakunnan edustajan kanssa palautekeskustelu, jossa kunnalle on mahdollista antaa tarvittaessa parannusehdotuksia tulevia vaaleja varten.

8. Kansalaiset vaalitarkkailijoina -projektin yhteyssähköpostiosoite on vaalit@protonmail.com. Ota yhteyttä, mikäli kaipaat lisäneuvoja, tarkennusta tai eteen tulee yllättäviä ongelmia esimerkiksi viranomaisien kanssa asioidessa.

Vastaanotan erittäin mielelläni myös tiedot suoritetuista uudelleenlaskennoista.

Muista! Kunnan virkamiesten ja keskusvaalilautakunnan jäsenten tehtävä on auttaa ja etsiä sinulle vastaukset kysymyksiisi.

Mette Jalomäki